

Grasland

Hoofdstuk 5: Klaver

Witte en rode klaver

Voordeel klaver

- **GRATIS STIKSTOF**
 - Vlinderbloemige
- Bacteriën in wortelknolletjes
 - Lichtroze kleur van binnen
 - Bodemtemperatuur > 14° C
- Zetten N uit de lucht om in opneembare N voor het gras
- Klaver levert 25 kg N per ton
- Mengsel gras-klaver alleen 1ste + 2^{de} snede N-bemesting

Relatie N en eiwit

- Een plant maakt van 1 kg N \rightarrow 6,25 kg eiwit
- Gras bevat 17% eiwit
- Opbrengst maaisnede van 3.500 kg DS/ha
- 3.500 kg DS x 17% eiwit = 595 kg eiwit
- 595 kg eiwit : 6,25 = 95 kg N bemesting nodig
- N komt met name in zomer en najaar vrij (meestal na 2de snede)

Relatie N en eiwit

- Bij 30% klaver x 3,5 ton maaisnede = 1,05 ton
 - 1,05 ton x 25 kg N = 26 kg N van klaver
 - 95 kg N nodig – 26 kg N = 69 kg N/ha nog nodig
 - Gedeelte beschikbaar uit de grond (NLV) en gedeelte bemesten
- Bij 50% klaver x 3,5 ton maaisnede = 1,75 ton
 - 1,75 ton x 25 kg N = 44 kg N van klaver
 - 95 kg N – 44 kg N = 51 kg N/ha nog nodig
- Op jaarbasis 13 ton opbrengst x 40% aandeel klaver = 130 kg N

Voordelen klaver

- Minder roestvorming (gras blijft smakelijk)
- Goede verteerbaarheid en hoge voederwaarde
- Hoog gehalte ruw eiwit
 - Minder eiwitrijk krachtvoer aankopen
- Hogere opbrengst van gras-klaver t.o.v. zuiver gras
- Goed voor bodemstructuur, bodemvruchtbaarheid en bodemleven
 - Bewortelingsdiepte rode klaver 150 – 200 cm en witte klaver 80-100 cm
- Geeft meer onverzadigde vetzuren in de melk
- Zorgt voor meer biodiversiteit

Economie

Kosten	Puur gras	Gras - rode klaver	Vershil
<i>Eenmalige kosten</i>			
Zaaizaad	€ 170	€ 230	€ 60
Ploegen en inzaaien	€ 215	€ 225	€ 10
Totaal eenmalige kosten	€ 385	€ 455	€ 70 ⓘ
Aantal productieve jaren	8 ⓘ	4	

<i>Kosten op jaarbasis</i>	Puur gras	Gras-rode klaver	Vershil
Eenmalige kosten op jaarbasis	€ 48	€ 114	€ 66
Bemesten en meststoffen	€ 396 ⓘ	€ 189 ⓘ	-€ 178
Onkruidbeheersing	€ 15	€ 0 ⓘ	-€ 15
Oogsten (incl. maaien en schudden)	€ 750	€ 790	€ 40
Totaal kosten op jaarbasis	€ 1.209	€ 1.093	-€ 116

Opbrengst gras-klover

	Totaalopbrengst (ton/ha)		DVE-opbrengst (kg/ha)		VEM-opbrengst (ton/ha)	
	Zand	Klei	Zand	Klei	Zand	Klei
Gras-klover	12,5	13,5	1118	981	10,7	12,0
Puur gras	10,2	11,8	909	731	9,3	10,9

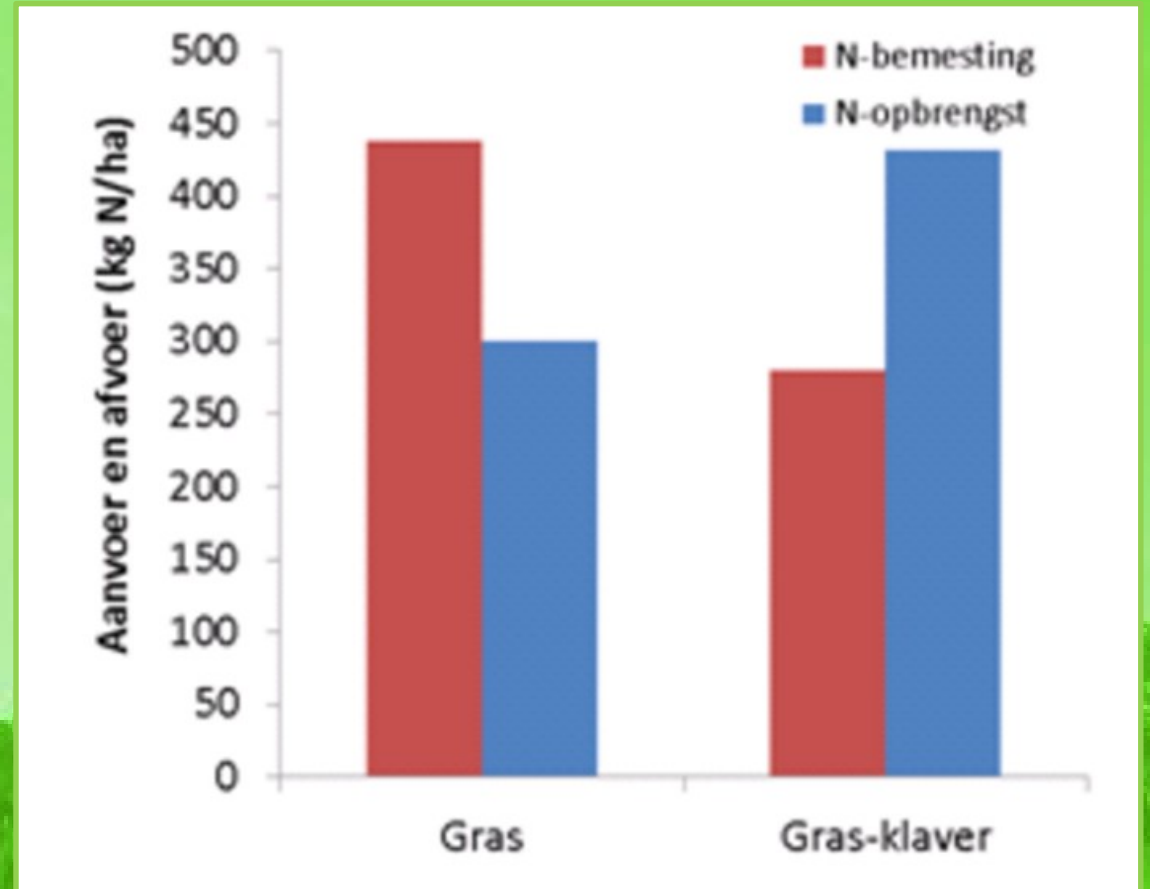
Voederwaarde gras-klaver

	RE-gehalte		VEM-gehalte		DVE-gehalte	
	Zand	Klei	Zand	Klei	Zand	Klei
Gras-klaver	205	210	852	885	78,3	82,3
Puur gras	161	178	910	921	71,2	76,8

Bemesting

- Alleen voor 1ste snede
- Hoe meer N je strooit, des te lager wordt het aandeel klaver

Hoe stuur ik aandeel klaver

	Meer klaver	Minder klaver
Stikstof bemesting	Laag	Hoog
Stoppel	Kort (4 cm)	Lang (7 cm)
Snede	Licht (<3.000)	Zwaar (> 3.500)
Bloten	Veel	Niet
Gebruik	Maaien	Weiden

Verskil rode en witte klaver

RODE KLAVER

- Groter en forsere plant
- Hogere opbrengst
- Geschikt voor maaien
- Wortelt dieper
 - Minder droogtegevoelig
- Geen uitlopers

WITTE KLAVER

- Kleine en fijnere plant
- Geschikt voor weiden
- Kan goed tegen betreding (weiden en werktuigen)
- Heeft hogere verteerbaarheid
- Zijwaartse uitlopers
 - Verspreid zich door perceel